І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII Ч. 51. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 17-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1962 ЦЕНТІВ 12 CENTS No. 51. VOL. LXVIII.

УРЯД ПРОПОНУЄ СЕРІЮ ЗАХОДІВ ДЛЯ ОБОРОНИ КОНСУМЕНТІВ

ПРЕЗИДЕНТ ПРОПОНУЄ ЗАКОНИ, ЯКІ ОБОРОНЯЛИ Б ТИХ, ЩО КУПУЮТЬ ХАРЧІ, ЛІКИ, КОСМЕТИКИ І ТЕЛЕВІЗІЙНІ АПАРАТИ

Вашингтон. — Президент Кеннеді 15-го березня звернувся до Конгресу з окремим зверненням, в якому пропонує цілий ряд законодатних і виконних заходів для того, щоб охоронити широкі кола споживачів від надужить, яких допускаються ті, що фальшиво реклямують і продають харчі, ліки, косметику і телевізійні апарати. Запропоновані закони вимагають, щоб продавці і ті, що випозичають різні предмети, наперед подавали своїм покупцям докладну ціну. Президент обіцяє покористовуватись і своєю виконною владою та покликати до життя Дорадчу Раду в справах консументів, яка співпрацювала б разом із Радою Економічних Дорадників, що є при Президенті. Президент видасть зарядження, щоб при кождій урядовій аґенції, яка має зв'язки з консументами, були зорганізовані окремі ради, що дбали б про охорону споживачів. Президент заявив, що всі громадяни є споживачами в найширшому розумінні цього слова, але вони творять найбільшу групу громадян, які під економічним оглядом зовсім не є зорганізовані, і „яких голосу ніхто не чує". Якщо всі ті проєкти Президента будуть здійснені, тоді всі громадяни цієї країни користуватимуться такими охоронними засобами: 1) Купуючи якісь пігулки чи звичайний плястер проти нагніток, будуть певні, що куплений товар буде не тільки безпечний, але і дійсно буде діяти так, як обіцяє продавець. 2) Будуть тоді люди менше платити за ліки, які мусітимуть мати загальну назву, проти чого вони є. 3) Купуючи помаду до уст або пудер для лиця, жінки знатимуть, що вони не будуть затруєні цими косметиками, як це досі деколи бувало. 4) При купні м'ясива або м'ясних виробів, будуть певні, що ті харчі є чисті і нешкідливі для здоров'я, хоч ті продукти походять із того самого стейту. Досі контролювали тільки ті харчі, що були призначені для кількох стейтів. 5) При купні домів, авт і машин до прання на рати, знатимуть покупці, наскільки вони платять більше в порівнянні з тим випадком, коли б вони купували все те за готівку. 6) При позичці грошей відомо буде, скільки треба буде заплатити відсотків, коли сплачуватиметься цей довг ратами. 7) При купні телевізійного апарату знатиме покупець, що той апарат може бути вживаний для різних надавчих стацій. 8) В поштових урядах можна буде оглянути список урядових публікацій про те, як вирощувати траву, нищити хабаззя, або як користуватись електричним вітрячком для охолоджування кімнати. Через поштовий уряд можна буде замовити собі потрібні, вище згадані публікації. Президент заявив в своєму зверненні, що промисловці послуговуються реклямою для продажу своїх товарів. Реклями повинні бути так складені, щоб товар був дійсно таким, як його оголошує реклама. Здійснення урядових заходів мало б коштувати коло $10 мільйонів, але ця сума не збільшить вже запропонованого бюджету, бо вона є вже в тому пункті бюджету, де є передбачені видатки на загальні цілі.

Протиракетна зброя „Ніке-Зевес" вночі знищила „ворожу ракету"

Сиракюз, Н. Й. — Представник ракетної команди в Редставні, Алабама, генерал бриґади Джан Дж. Цірдт, промовляючи на зборах Товариства Прихильників Артилерії, повідомив, що протиракетна ракета „Ніке - Зевес" в дні 14-го березня вночі знищила „ворожу ракету", яка летіла зі швидкістю 3 милі на секунду, що робить 10,800 миль на годину. Це був перший випадок під час нічного стріляння над ракетною базою Вайт Сендс в Ню Мексіко. Генерал Цірдт заявив, що він погоджується з секретарем оборони Робертом МекНамарою, що протиракетна зброя „Ніке - Зевес" потребує дальшого випробування, бо покищо вона не є певною, і на неї не можна б вповні здатися під час дійсної небезпеки.

Черговим астронавтом буде Карпентер, а не Слейтон

Вашингтон. — Представник Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації повідомив, що майор летунства 38-річний Донелд К. Слейтон не буде черговим американським астронавтом, який на початку травня мав три рази облетіти Землю. Лікарська комісія ствердила в майора Слейтона неправильне биття серця, і тому він не зможе в найближчому часі працювати як астронавт, хоч існує можливість, що пізніше він зможе дістати лікарський дозвіл на лети довкола Землі. На місце Слейтона прийшов 36-річний підкомандор фльоти М. Скотт Карпентер, який був призначений на заступника Джана Г. Ґленна, коли б зайшла була така потреба. На можливого заступника Карпентера призначений астронавт Волтер М. Шірра.

Помер фізик д-р Комптон — один із винахідників атомової бомби

Сан Франсіско. — 15-го березня в шпиталі помер від виливу крови до мозку у віці 69-ох років власник нагороди Нобеля в 1927 році д-р Артур Г. Комптон, який був головним співробітником при винаході атомової бомби в 1945-му році. Він був гостем-професором в Каліфорнійському університеті в Берклі, де викладав на тему „Людина, наука і громадянство". Тепер він працював в тому напрямку, щоб охоронити людство перед нещастям атомової війни.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** заперечив твердження колишнього віце - президента Ричарда Ніксона про те, що уряд керується політичними мотивами при даванні урядових контрактів окремим стейтам. Кеннеді твердив, що Каліфорнія тепер дістала більше урядових контрактів, ніж їх вона мала за урядування Айзенгавера.

● **Департамент оборони** повідомив, що в травні цього року покличуть 6,000 рекрутів, які всі будуть приділені до армії, бо інші роди зброї мають доволі добровольців. Таке саме число рекрутів призначене для березня і квітня.

● **Асистент комісара** в справах поборювання продажу наркотиків Чарлз Сіраґуза в Маямі на Флориді, повідомив про заарештування п'ятьох кубинців, які вдавали політичних втікачів, і які займалися продажем наркотиків, головним чином опіюму, що до Куби присилають із комуністичного Китаю. Кастро хоче деморалізувати цю країну і дістати американські доляри за наркотики.

З БІЛОГО ДОМУ — КОНГРЕСОВІ

Президент Джан Ф. Кеннеді передає телевізійним шляхом своє звернення до Конгресу в справі охорони консументів.

Президент підписав закон про $300-більйонову висоту федеральної заборгованости

Вашингтон. — Президент Кеннеді 13-го березня підписав закон про збільшення висоти федерального заборгування до суми дол. 300 більйонів. Це збільшило висоту державного заборгування на дол. 2 більйони. Нова висота є тимчасова, бо постійна висота дозволена законом, виносила б, без нового закону тільки дол. 285 більйонів в дні 30-го червня ц. р. Президент просив Конґрес про збільшення тимчасової висоти до дол. 308 більйонів, але Конґрес збільшив тільки на два більйони долярів, а про дальше збільшення будуть в Конґресі дискутувати на основі стану крайової економіки в наступних місяцях цього року. Борги державної скарбниці в дні 8-го березня виносили дол. 297,613,663,621.26. А 30-го січня цього року вони були на дол. 17,939,532.73 більші.

Особисті прибутки в лютім становили $432,800,000,000 в річному відношенні

Вашингтон. — Департамент торгівлі стверджує, що в лютому цього року особисті прибутки американців становили рекордову суму $432,800,000.-000, на $2,700,000,000 більше, як в січні цього року. Ці суми треба розуміти в річному відношенні, які дістаємо таким способом, що прибутки з одного місяця множимо через 12. Це збільшення особистих прибутків настало внаслідок зросту заробітних тижневих і місячних платень, які збільшилися в лютому на $2,600,000,000. Зріст особистих прибутків свідчить про те, що економія ЗДА зростає, переборовши маленьку затримку, яка була в місяці січні цього року. Президент заявив, що внесе нові законопроєкти до Конґресу, якщо б економіка виявляла поважніші слабші місця в найближчих місяцях.

Провідників компартії ЗДА ув'язнено після доручення їм акту обвинувачення

Ню Йорк. — Федеральний суд ЗДА поставив в стан обвинувачення двох провідників комуністичної партії ЗДА — Ґуса Голла, генерального секретаря, і Бенджамина Дж. Дейвіса, крайового секретаря, за їхню відмову зареєструвати партію і себе в департаменті справедливости згідно з обов'язуючим вже законом про контролю над підривною діяльністю. Обидвох — і Голла і Дейвіса ув'язнено в середу дня 14 березня в головній канцелярії партії при 23 Вест 26-ій вулиці і відставлено до судової в'язниці. Акт обвинувачення Дейвіса охоплює шість точок порушень обов'язуючих законів і Голла п'ять. За кожну із точок акту обвинувачення передбачений найвищий вимір кари до п'яти років в'язниці і 10.000 долярів грошової гривни. Дейвіс обвинувачений в незареєструванні партії, а Голл в незареєструванні себе самого, як екзекутивного урядовця цієї ж партії. Двох інших діячів ком. партії ЗДА — організаційного секретаря Філіппа Барта і редактора партійного органу „Ди Воркер" Джеймса Е. Джексона покарано 6 місяцями в'язниці вже давніше за відмову відповідати під час переслухань.

Й. Лисогір і В. Душник з УКК перевибрані до управи „КАСІД"

Ню Йорк. — Минулої суботи, 10-го березня, тут відбулися річні збори Конференції Американців Центрального і Східнього Европейського Походження, відомої під скороченою назвою „КАСІД". До цієї організації належать представники сателітних країн і України. Український Конґресовий Комітет репрезентують у цій організації його скарбник Йосиф Лисогір та редактор його видань Вол. Душник. Обидва вони були переобрані до управи КАСІД. Й. Лисогір як віце - президент, а Вол. Душник, як голова пресового комітету. Організацію очолює відомий діяч литовського походження монсіньйор Іван Балькунас. На зборах окремо вшановано пам'ять довголітнього віце-президента тієї організації сл. п. Дмитра Галичина, а в резолюціях, в яких гостро засуджується совєтський народовбивчий колоніялізм, окремо згадано митрополита - ісповідника Йосифа Сліпого, якому в лютому ц. р. завершилось 70 років життя, з того 16 років у совєтській каторзі.

В Ню Йорку відкрито Виставку Василя Хмелюка, українського маляра з Парижу

Ню Йорк. — Дня 13 березня відкрито у Ню Йорку виставку визначного українського мистця, що від довших років живе і працює у Парижі, Василя Хмелюка. Виставка охоплює 19 олійних картин, переважно натюрмортів і краєвидів з років 1947-1961, і дає перегляд творчости мистця. Виставка зорганізована у порозумінні з паризькою Ґалерією Дуранд - Руель, у якій постійно виставляє Хмелюк, і відбувається в нюйоркській Ґалерії: Леонард Гаттон Ґалеріс, 41 Е. 57 вул., на другому поверсі. Виставку можна оглядати між 11-5 год. щоденно, крім неділь і свят і вона триватиме до 31 березня.

ПОРОЖНЄ МІСЦЕ ФРАНЦІЇ В ЖЕНЕВІ

Під час роззброєневої конференції 17-и держав у Женеві зарезервоване для французького представника місце стоїть порожнє. Причина: відмова президента де Ґолля брати участь в цій конференції. Перший зліва — індійський міністер закордонних справ Крішна Менон розмовляє з одним із делеґатів.

МекНамара виявляє ролю американського війська в Південному В'єтнамі

Вашингтон. — Секретар оборони Роберт МекНамара заперечив знову на пресовій конференції в минулий четвер 15 ц. м., наче б американські збройні сили вели проти комуністичних партизанів у Південному В'єтнамі війну. Він заявив, що там нема „бойових військ" ЗДА. Зате признав, що американці вишколюють там південно - в'єтнамські збройні сили не тільки в запіллі, але й у фронтовій смузі, якою властиво є вся та країна, і що вони мають наказ вживати зброю тоді, коли комуністи їх заатакують. Роберт МекНамара ствердив особливо, що американські пілоти та летунські інструктори беруть участь в бойових операціях, які охоплюють гелікоптери, вишкільні літаки Т-28 і легкі бомбардувальники Б-26. Запитаний, чи наказ відстрілюватись стосується однаково американських піхотинців, як летунів, МекНамара відповів „так". Він підкреслив, що З'єдинені Держави діють у Південному В'єтнамі виключно внаслідку просьби південно - в'єтнамського уряду та що Америка переконана, що нові методи, застосовані південно - в'єтнамською армією у поборюванні комуністичних партизанів скінчаться програю цих останніх, дармащо та війна потриває довго.

Совєтські літаки загрожують вільній летунській комунікації з Берліном

Берлін. — Совєти далі різними способами стараються перешкодити свобідній і безпечній летунській комунікації між Західнім Берліном і Заходом. Від кількох днів з совєтських літаків сиплять на Західній Берлін і в трьох так званих летунських коридорах, визначених для західніх літаків — дрібні металеві осколки й металевий „порох", щоб утруднити правильне діяння радарних спорудів на західній контрольній стації на летовищі в Темпельгофі в Західньому Берліні. Водночас совєтські військові літаки переводять лети в згаданих летунських коридорах в тому самому часі, в якому летять західні цивільні й військові літаки, особливо пасажирські літаки трьох західніх летунських ліній. В четвер вранці шість совєтських бомбардувальників летіли південним летунським коридором в сторону Франкфурту і назад. Вони заповіли на минулу ніч „вишкільні лети" в летунських коридорах, але в останній хвилині відкликали їх, зате на п'ятницю вночі заповіли чотири лети північним „коридором" в сторону Гамбурґа. Покищо всі ці совєтські провокаційні штучки обійшлись без інциденту і ні в чому не змінили плянів лету західніх літаків. Однак приявність совєтських машин у висоті між 7,500 до 10.000 стіп в західніх „летунських коридорах" в тому самому часі, коли йде там жива західня летунська комунікація, може спричинити велику катастрофу. Пересторога, яку зробив през. Кеннеді у своїй пресовій конференції з минулої середи та протест, що його заклали державний секретар Раск і лорд Гюм у розмові з Громиком в Женеві — не мали ніякого практичного наслідку. Командант збройних сил НАТО ген. Лоріс Норстед поставив у стан готовости летунство у випадку провокації збоку совєтських літаків.

Американська компанія хоче вивезти до комуністичного Китаю збіжжя на 100 міл. дол.

Вашингтон. — На останній пресовій конференції през. Кеннеді в минулу середу один з журналістів запитав Президента, чи йому відома справа вивозу до комуністичного Китаю збіжжя вартости від 75 до 100 мільйонів долярів і чи комуно - китайський уряд звернувся з такою просьбою до Америки. Президент заперечив, наче б китайські комуністи офіційно старалися за харчі в Америці, але признав, що дві американські компанії зголосили просьбу на уділення їм дозволу на вивіз зерна до комуністичного Китаю, при чому відразу назвав таку одну компанію в Сієтлі в стейті Вашингтон. Президент зазначив, що він не знає, чи та компанія діє, як аґент комуністичного Китаю, чи дістала відтіль замовлення. У зв'язку з цією заявою Президента появилась півофіційна вістка, що названа Президентом компанія — одинока, яка робить в цій справі заходи у секретаріяті торгівлі і державному департаменті та що ця справа знаходиться „під дбайливим розглядом". У комуністичному Китаї від довшого часу панує гостра харчова криза, але він закуповував до цього часу харчі — здебільша зерно і муку — в Австралії, Канаді, Новій Зеляндії і Західній Европі — в усіх тих „гнилих" капіталістичних країнах, що їх Хрущов хоче „наздігнати і перегнати" промисловою і харчовою продукцією.

● **В Совєтському Союзі**, з-посеред 220.000.000 населення — 300.000 жінок є лікарями, 1,200,-000 вчительками, 150,000 працюють в різних дослідних стаціях, а 47.000.000 працюють по фабриках і колгоспах, чи як робітниці в різних ділянках державного життя.

● **Конґресмен - республіканець** із Ню Йорку Пол А. Фіно вніс законопроєкт про організацію Крайової льотерії, яка мала б дати державній скарбниці прибуток коло дол. 10 більйонів річно.

СССР У ЖЕНЕВІ ВІДКИНУВ ВСЯКУ КОНТРОЛЮ В ХОДІ РОЗЗБРОЄННЯ

Женева. — Державний секретар Дін Раск і совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико пред'явили в четвер 15 ц. м. на 17-членній Женевській конференції роззброєння два окремі пляни роззброєння, які проте виявляють такі засадничі й карденальні розбіжності, що трудно уявити собі, щоб можна було їх узгіднити. Проєкт державного секретаря, що з ним солідаризуються всі інші держави Заходу (Британія, Канада й Італія, бо Франція бойкотує конференцію) вніс на зредукування на 30% всіх засобів переноження атомової зброї у першій стадії роззброєння та на доставлення 50,-000 кільо ядрових матеріялів Міжнародній Атомовій Аґенції для мирних цілей, що практично внеможливило б на дуже довгий час продукцію атомової зброї. Американський проєкт хоче у першій стадії скорочення персонального стану збройних сил до 2,100,000 вояків, моряків і летунів і повної заборони будьякого атомового зброєння. Найголовніше, чого вимагає західній проєкт — це встановлення міжнародної контролі, яка перевірювала б не тільки те, що зредуковано і знищено, але й те, що залишилось, щоб виминути небезпеку тайного дозброювання. Щодо припинення ядрових експериментів, то Захід погоджується вже, щоб заборона таких детонацій стосувалась всіх можливих спроб, включно з підземними, як теж погоджується на визначення „твердого" числа щорічних інспекцій. Західній проєкт передбачує можливість повного і загального роззброєння від 8—12 років. Зате совєтський проєкт вимагає, щоб у першій стадії зліквідовано всі закордонні бази і знищено всі запаси атомової зброї та всі засоби її перевоження. Совєтський проєкт твердить, що „генеральне і тотальне" роззброєння можливе впродовж чотирьох років. Водночас большевики відкидають будьяку міжнародну контролю в ділянці ядрових експериментів та щодо існуючих збройних сил: вони твердять, що міжнароднва контроля може стосуватися виключно лише тої зброї, яку зредуковано чи знищено. Семьон Царапкін, головний совєтський делеґат для справи договору про припинення ядрових експериментів взагалі не виявив найменшого зацікавлення змінами в західніх пропозиціях та обмежився до ствердження, що договір в цій справі можливий тільки на такій базі, як його представили Совєти, себто — без ніякої міжнародної контролі. — Женевська конференція вибере кілька комісій, але невирішення міжнародних політичних конфліктів і відмова СССР від будь-якої контролі у справах роззброєння виключає поважні й реальні можливості порозуміння.

Французько-альжирські переговори несподівано зустріли перешкоди

Париж. — Переговори між представниками французького уряду і альжирсько-арабських націоналістів, що становлять тимчасовий екзильний уряд Альжиру, несподівано затяглись. Вони відбуваються більше тижнє в містечку Евіян - ле - Бен на французько - швайцарському кордоні, маючи за мету закінчити близько восьмирічну партизанську війну в Альжирі, проголосити перемир'я і докладно накреслити майбутній шлях Альжиру до його незалежности — у дальшій співпраці з Францією. Найбільшими перешкодами до підписання договору виявились дві справи: хто і що мають творити збройну силу в перехідному часі від проголошення перемир'я до переведення плебісциту і покликання до життя конституційного уряду в Альжирі, — а також, який має бути персональний склад тимчасового автономного правління в Альжирі. Альжирські мусульманські делеґати відкинули пропозицію французів, щоб кількатисячна повстанська армія арабів зосередилась у докладно визначених місцях і там перечекала до заведення нового правопорядку. Вони зажадали активної ролі для тієї армії, поруч із французьким військом, задля зберігання ладу в Альжирі. Справу дуже ускладнює терор, ведений в Альжирі французькими колоністами - екстремістами. Все ж, обидві сторони виключають розбиття переговорів та наставлені на шукання компромісу.

Новий совєтський амбасадор прибув до Вашинґтону

Вашинґтон. — Анатолій Добринін, наступник Міхаіла Меншікова, прибув до Вашинґтону, як новий амбасадор Совєтського Союзу. В його товаристві прибула й його дружина Ірина. На летовищі з Ню Йорку Добринін заявив журналістам, що він свідомий, що відносини у широкому світі залежать у великій мірі від совєтсько - американських взаємин, та що він „буде старатися працювати задля злагіднення існуючого напруження". Добринін є професійним дипломатом, вихованцем вже виключно лише большевицької ери. Він має щойно 42 роки, отже належить до нової ґенерації комуністичних бюрократів. Він говорить плавко по - англійськи. Він заявив, що не привіз від Хрущова ніякого спеціяльного листа до през. Кеннеді.

У СВІТІ

● **З столиці Конґа** Леопольдвілю відіслано літаком до Америки 22-річну Елізабет Трінґ, яка скомпромітувалась у зв'язку з таємничим вбивством американського полковника, військового аташе, Гулена Строґнера. 14 лютого ц. р. невиявлений вбивник застрелив названого полковника стрілом крізь освітлене вікно, коли полковник лежав у ліжку і читав книжку. Елізабет Трінґ була тоді в кімнаті полковника. Вона не була на ніякій офіційній службі і приїхала приватно до названого полковника, жонатого і батька кількох дітей. Її притримали, як підозрілу, але звільнено, ствердивши, що стріл впав з-зовні.

● **В столицях Болгарії і Мадярщини**, Софії і Будапешту, виявились так само, як в СССР, великі харчові труднощі, сполучені водночас з кепським розподілом харчів. В Софії впродовж кількох днів не було в крамницях найпримітивніших харчів. В Будапешті відбуваються між жінками, що великими юрбами вичікують під крамницями, справжні бої.

● **Польський кардинал** Стефан Вишинський, який 16 лютого ц. р. прибув до Риму на шоститижневий побут, скоротив тамошні відвідини та вернувся до Польщі. В минулому тижні він ще очолював польську групу з 120 прочан, що її Папа прийняв на приватній авдієнції. Раптовий виїзд кардинала Вишинського з Риму пояснюють загрозою нового загострення відносин з комуністичним режимом в Польщі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Роблений оптимізм

Усі, хто покликані до того, висловлюють „віру і надію", що Женевська конференція в справах роззброєння, яка відкрилася в середу 14-го березня ц. р., закінчиться успіхом і принесе людству тривкий мир і щастя. Навіть старий Конрад Аденауер заявив журналістам, що він є „оптимістом", а вже нічого й казати про репрезентанта Об'єднаних Націй, який відкрив ту конференцію короткою — повною віри і надії — промовою. Єдиним державним мужем у тому хорі оптимістів, який вносить у нього дисонанс своїм неприхованим песимізмом, є французький президент Шарль де Голь. Глибоко переконаний, що Женевська конференція — даремна витрата часу й енергії, він не завагався виломатися із солідарности з своїми західніми союзниками й кинути тінь на єдність Заходу, проголосивши бойкот Францією Женевської конференції. Франція на тому бойкоті не виграє, бо — згідно з відомим філософським твердженням — неприязні не мають рації. А втім — по суті — мабуть — рацію має таки де Голь - песиміст, а не мають її всі його міжнародні колеги - оптимісти.

Однак, Мекміллен і лорд Гюм, президент Кеннеді й Дін Раск та всі інші голови держав, прем'єри та їхні міністри закордонних справ — це не є наївні люди, які дійсно вірять у те, що в репрезентаційній залі колишньої Ліґи Націй, де вже море слів вилито на тему роззброєння, станеться весною-літом 1962-го року чудо і — прийде до порозуміння в справі міжнародного роззброєння. Ніхто з них у це не вірить і ніхто його не сподіється, бо чудеса в політиці — ще рідкісне явище, аніж в природі, і не входять вони в сферу передбачування. Всі ті оптимістичні заяви мають лише тактично - пропаґандивну ціль: не затьмарювати женевської атмосфери і не наражатися на докори збоку комуністів і „нейтральних", що брак оптимізму є ніби віддзеркаленням небажання роззброюватись.

Ясно, що всі „хочуть" роззброєння, бо нема в світі таких, які не хотіли б вічного миру, підстави добробуту і щастя одиниць та народів. Але ж всі такі бажання є суто теоретичні і відірвані від часу і простору. Не може бути щастя, якщо нема волі, — не може бути волі, якщо половина світу уярмлена кліками, що володіють арміями, — не може бути миру, якщо саме ті міжнародні злочинні комуністичні кліки рік-річно на своїх з'їздах проголошують, як свою політичну ціль — панування в усьому світі. У меморіялі до генерального секретаря Об'єднаних Націй, переслиному ним у той самий день, коли в Женеві відкрилася конференція роззброєння, державний департамент стверджує, що З'єднені Держави, як і їх союзники, вибрали такі методи (закордонних військових баз із атомовою зброєю) з переконання, що атомова зброя є необхідною, щоб стримати потенціяльного агресора, який має ту саму зброю й одверто погрожує вільному світові".

Ось в чому корінь перегонів у зброєнні і проблеми міжнародного роззброєння. Поки існує комуністичний „потенціяльний агресор" зі на що не придадуться всі дипломатичні зусилля в Женеві і поза Женевою, щоб перевести „тотальне й генеральне роззброєння". З цієї причини провалилися всі попередні конференції від кінця останньої світової війни, і ця сама причина провалить і теперішню. Всім „нейтральним" учасникам Женевської конференції мають відіграти ролю ніби посередників між Сходом і Заходом. Проте, не тільки відомий комунофіл, індійський міністер Крішна Менон, але й ніхто інший з-посеред отих „нейтральних" делеґатів не зважиться сказати одверто, що роззброєння неможливе, поки Москва і Пейпінг не виречуться свого агресивного характеру, поки комунізм не перестане бути рухом із місійною завойовницькою ціллю. А що такого не буде, то й вся „віра та надія" — це тільки штучно роблений оптимізм, безвартісний в обличчі гіркої правди, який тільки вносить баламутство в опінії світу.

Музика в компартійних путах

Не зважаючи на всю свободу і своєрідність музичного мистецтва, музика в умовах комуністичного ладу є під такими ж обмеженнями, як і інші роди мистецтва — література, малярство, скульптура. Усім ще й досі в пам'яті ті репресії, що їх зазнали совєтські композитори і музики за режиму Сталіна, коли з найбільш безглуздих причин засуджувано різні опери, симфонії й інші музичні твори, коли музиці замовкнути і відійти від музичного життя найвидатніші українські композитори і музики.

Не багато змінилася ситуація в музичній ділянці і тепер, в час нібито ліберального ставлення комуністичного режиму до різних ділянок мистецького життя. Показовим з цього погляду може бути 4-ий з'їзд композиторів України, що відбувся в днях 5 - 8 березня цього року в Києві.

Після обов'язкового в совєтській дійсності вибору до почесної президії з'їзду всієї... Президії ЦК КПСС, основну доповідь виголосив відомий український композитор Кирило Данькевич, голова Правління спілки композиторів України. Окреслюючи ролю й завдання композиторів, як надійних... помічників партії, Данькевич ствердив, що 4-тий з'їзд композиторів України відбувається „в умовах ще небаченого розвитку нашої батьківщини". Звітування про діяльність композиторів України Данькевич започаткував підкресленнями, що українські композитори і музикознавці „глибоко вивчають матеріяли та рішення 22-го з'їзду КПСС і 22-го з'їзду Компартії України", і що вони „повною мірою" хвилюються й нарадами московського пленуму, присвяченими „піднесенню і покращанню роботи в галузі сільсько-господарства". Ще дякував Данькевич ЦК КПСС і Хрущову за те, що вони „зруйнували культ Сталіна", в період якого „було скалічено життя окремих талановитих діячів літератури та мистецтва України", і відкрили „широкий простір для виявлення особистої творчої ініціятиви, високої майстерности і різноманітности творчих форм, стилів і жанрів".

Увесь цей „небачений розвит" і „відкриття широкого простору" заперечили далі сам Данькевич і інші учасники пленуму. Так, стверджуючи наявність „ідолопоклонства" провідних музикознавців до творів визнаних музик і композиторів, а водночас із цим зневажливе ставлення до творчости молодих, Данькевич згадав без коментарів такі факти, які говорять більше за всі дитирамби партії і Хрущову: „Відійшли від оперної творчости такі майстри, як Лятошинський, Таранов, Тіц, Рибальченко"; твори діючих композиторів на злободенну тему нагадуються „нібито ликом шиті", „схожі на крикливо пофарбовані квіти" і т. д. Ще більше темних сторінок розкрили інші промовці на з'їзді, заявляючи, наприклад, що „видатні твори наших славних майстрів, написані з надзвичайною силою і майстерністю, забуваються концертними організаціями", що „приплив нових композиторських сил надто малий". З деяких виступів присутні довідалися, що в часі культу особи „були допущені і серйозніші помилки: ніби за порухом чарівного жезла закрито композиторські відділення в усіх консерваторіях — Українській ССР — крім Київської, і що „поті з великими трудночами пощастило відновити частково це відділення у Харкові, де вона ще не почало працювати". І вкінці — Данькевич підтвердив ще, що до ошлятованого Москвою світового конкурсу імени П. Чайковського не допущено чомусь ні одного з українських композиторів і музик; не бере в цьому конкурсі участи „жаден піяніст, скрипач, віолончеліст" українських консерваторій. Всі ці ствердження, висловлювані в дійсності напевно куди гостріше, як цитовані тут з „Радянської Культури", доводять, що всі заяви про розвиток, розмах і широкі можливості для музичної творчости — це тільки фраза, а направді українська музика перебуває там у таких же путах, як була й за Сталіна.

Валерій Остапенко

НАРОД — ГЕРОЙ

12-го березня — дата закінчення совєтсько - фінської війни 1939 - 1940 рр.

Цю дату напевно ніхто не відзначає, як „незначну" подію. Мало кого може тепер цікавити, що понад 20 років тому, десь далеко на півночі, в маленькій, занесеній снігом країні відбулася війна. А між іншим культурному світові слід було б пам'ятати, що та війна вписала в історію ще одну сторінку, яка дає людству два характеристичних моральних психологічних приклади із сучасного суспільного буття, приклад необмеженого варварства збоку сильнішого і приклад великого ідеалізму і самопожертви слабшого. На тій самій сторінці історії можна знайти ще один приклад, коли переможець не був відзначений вінком почести і слави, а переможений — тавром презирства і ганьби. Бо із совєтсько - фінської війни переможений маленький фінський народ вийшов як народ - герой!

**Восени 1939-го року в совєтських часописах появилися статті з виладами проти „фінських паліїв війни" і проти „колишнього царського сатрапа" маршала Маннергайма. Потім у тих самих часописах появилося кілька дипломатичних нот обміну і, раптом, одного дня московське радіо істерично повідомило, що „Фінляндія напала на Совєтський Союз".

Кремлівські володарі в ліпшій другої світової війни, а вже почалася на Заході, вирішили подалі відсунути північні кордони від Ленінграду, щоб тим самим забезпечити „колиску пролетарської революції" — Ленінград.

Ще перед т. зв. „нападом фінів" в Совєтському Союзі почалася підготова воєнних дій. Велика частина індустрії була переключена на воєнні цілі. В спішному порядку пройшла мобілізація всіх видів транспорту. Поставлено в бойове поготівля величезну армію, зведену з воєнних округ: ленінградської, московської, міської і київської.

30-го листопада 1939-го року, без жадних попереджень, совєтська армія перейшла кордони Фінляндії.

Щоб ясніше представити відношення сил воюючих сторін, наведу деякі цифрові дані:

СССР — країна з населенням у 180 мільйонів виступила війною проти країни з населенням в 3.5 мільйона. Совєтське командування мало в своєму розпорядженні 100 дивізій з загальною кількістю вояків 1.5 мільйона. Фіни мали 3 дивізії і одну кавалерійську бригаду — всього 33 000 вояків і офіцерів. Дії совєтської піхоти підтримували — 9 000 танків і 10 000 літаків. У фінів було придатних до бойових дій 60 літаків і горстка танків.

Не зважаючи на таку разючу перевагу в живій силі і техніці, совєтська армія в перших же днях війни зустріла збоку фінів рішучий спротив і почала „тупцювати на місці".

Чим це пояснити?

Відповідь на це є три основні фактори, які не зараховали в Москві: матеріяльна непідготованість совєтської армії; кліматично - топографічні умови в районах воєнних дій і нові методи ведення війни і нова тактика бою, які почали стосувати фінська армія.

Совєтський план був розрахований не так на воєнно-матеріяльні можливості, як на психологічно - пропаґандивний момент. В Москві думали просто залляти Фінляндію совєтськими військами, змусити фінський народ („пролетаріят") скинути свій уряд і „добровільно приєднатися до багатомільйонової сім'ї народів СССР". Але цього не сталося. Відразу відчулося погане постачання армії. Більшість військових частин не була відповідно умундурована, бракувало харчів, фуражу і пального. Замість цього в запілля прибували щораз нові пропаґандивні відділи, редакції армійських газет, радіо- та кінопропаґандисти, навіть духові оркестри. Все це було готове до процедури „приєднання поневоленого фінського народу".

Люта зима того року заморозила совєтську армію фізично і морально. Тисячі замерзлих трупів людей і коней, застряглі в снігах автомашини позначили шлях совєтської армії. Тоді комісаріят оборони в спішному порядку почав висилати на фронт цілі поїзди з спиртом для підгрівання „совєтського патріотизму".

Через Карельську шию від Фінляндської затоки до Ладозького озера простягалася так звана „лінія Маннергайма". Це була оборонна смуга глибиною в кілька кілометрів з складною системою споруджень — засновання колючим дротом загорож, залізних „надовбів", залізо - бетонних ДОТ"-тів та ін. Таку лінію оборони тяжко прорвати фронтальним ударом, взяти на „ура". Але... „нет таких крепостей, каких не взяли бі большевікі". І вони взяли...

Тодішній командувач совєтських військ, дегенерат український народу, „хлопський маршал" Тимошенко, вояв не розумом, а „чорним кістом". Пощо йому це. Він же мав у своєму розпорядженні мільйони живих людей, зодягнених в солдатські шинелі.

На фінські укріплення Тимошенко кинув 5 армійських колон. 27 дивізій було передкинено на відтинку прориву. На той „тимошенківський штурм" совєтські бійці і командири пішли по трупах своїх же товаришів. Ні глибокий сніг, ні колючі дроти та „надовби", ні рови та замінований ліс — ніщо вже не стояло на перешкоді, бо все це було вкрите трупами...

Незабаром після прориву лінії Маннергайма впала фінська столиця Виборг. А 12-го березня, після дводенних переговорів, підписано мировий договір.

Чим пояснити, що за кожний клаптик фінської землі совєтська армія мусіла платити такою дорогою ціною?

Найголовнішою перешкодою для большевиків був високий патріотизм фінського народу. „Ви росіяни — ми фіни!" — писали фінські патріоти на дверях будинків і на парканах. Фінський народ зустрів агресора не „хлібом і сіллю", не „квіслінгами" та п'ятими колонами, не розбитий класовими та партійними інтересами, а як єдиний національний моноліт.

Тяжко навіть уявити, з якою впертістю кожний фін боронив свою землю. Незвичайна хоробрість, самопожертва в бою, боротьба до останнього набою — все це у фінській армії не вважали за героїзм, бо так робили всі — якомога більше знищити ворогів — ось що було головне.

Поряд з високим патріотизмом фінського народу не можна не відзначити й блискучої тактичної підготови фінської армії.

Фінський генеральний штаб, враховуючи кількісно малий склад своєї армії і специфічні кліматично - топографічні умови краю, застосував, як це уже згадано, нові методи ведення війни і нову тактику боя, в основу якої лягла рухома оборона через розпорошення армії на маленькі бойові групи і навіть на поодиноких бійців - снайперів.

Тисячі таких груп розсипалися по занесених снігами лісах, болотах і балках — в „тактичному передпіллі". Одягнених у сніжнобілі маскувальні халати, з помальованими на біло лижвами і зброєю — фінів не було видно ніде, і водночас вони були скрізь. Вони залягали при дорогах і лісових стежках, немов привиди, проносилися на лижвах узліссями, наче сніговий вихор злітали з гір і скрізь сіяли смерть. Фінський вояк — прекрасний спортовець і влучний стрілець, добре орієнтується в обставинах і в бою виявляє власну ініціятиву.

Нечуваним в історії воєн явищем були фінські міни, які вибухали не лише на дорогах, мостах та вулицях, але й нищили ворогів тоді, коли вони відкривали двері в фінській хаті, сідали на стільця, торкалися до хліба.

Так маленький забутий світом народ зумів дати для воєнної історії класичний приклад об'єднання двох елементів: воєнної науки, як елементу раціонального, і воєнного мистецтва, як елементу ірраціонального. А для історії людства і особливо для народів, які прагнуть своєї незалежности, цей народ - герой дав класичний приклад, як треба за ту незалежність боротися.

Д-р Володимир Білозор, УСС.

„ЧУЄШ, БРАТЕ МІЙ..."

(Жмут споминів замість квітів на могилу бл. п. Отамана УСС д-ра Никифора Гірняка)

Коли поглянемо на вберту тисячами коліс дорогу, годі на ній прослідити численних слідів людської стопи. Легше доглянути ті сліди на свіжопромощеній дорозі. Тоді маємо змогу простежити за кожним слідом стопи і дізнатися, чи людина, яка ступала по тій дорозі, не збочила з неї.

Такою непромощеною, але прямою дорогою, що вела в незнане і що в ході наших визвольних змагань ширшала, позначуючись слідами кінських гармат, людських стіп і кінських копит — був тернистий шлях українських Січових Стрільців. Тяжким він був від самого початку існування Українського Легіону в складі австрійської армії тому, що обмежено його силу до рівня неповного полку піхотинців з виразним наміром зліквідувати його, коли Українських Січових Стрільців пересунено на територію Угорщини внаслідок відступу австрійської армії поза лінію Карпат в 1914-му році.

Тільки віра в силу ідеї, тільки гаряче бажання „визволити братів - українців з московських кайдан" дозволили УСС-ам вдержатися до слушного часу. Ця віра кріпила стрілецький дух протягом чотирилітнього славного і трагічного змагу з ворогом. І власне, одною з найбільших турбот, спричинених понесеними втратами на полях боїв, були острах і непевність, чи вдасться вдержатись до слушного часу.

Ступати невтертим стрілецьким шляхом судилося також й тому, кошовому отаманові, сл. п. д-рові Никифорові Гірнякові. Залишаючи слідами за його стопами об'єктивного історика, який мав відповідно оцінити значення виступу УСС в ході наших визвольних змагань, хай вільно буде мені, як живому свідкові, „галати спільно з ним пережиті" час протягом його діяльности, присвяченої стрілецькій справі.

Пізнав я отамана Гірняка вперше, коли він, як сотник, був чолі т. зв. Віденської сотні, з'явився у Варпаланці коло Мукачева в першій половині 1915-го року. Ця сотня, скріплена видужуючими, стала першим доповненням по втратах, понесених УСС-ами під час зимової кампанії в Карпатах, завершеної переможним боєм на Маківці.

Незабаром по приході сот. Гірняка до Коша УСС австрійська команда призначила його командантом — наним Кошовим Отаманом, на становище, яке йому прийшлося займати протягом довгого часу, до моменту, коли безпосередньо по Листопадовому зриві Кіш УСС перенесено з Вишнього до Станиславова.

По довгій розлуці, з причини призначення мене до служби в полі, довелося мені від листопада 1916-го року, протягом двох років, виконувати під його командою обов'язки кошового лікаря. Тоді зрозумів я, як тяжко було Команді Коша УСС, під стислою контролею австрійської команди, придбати потрібне доповнення, яке ми одержали перед боєм під Семиківцями після бою на Лисоні.

Отаманові Гірнякові, вірному стрілецькій ідеї, часто приходилось вживати нелегальних, незгідних з строгими австрійськими військовими приписами, засобів, щоб удержати й доповнити стрілецькі ряди. Стосування такої гнучкої тактики вимагало значної особистої відваги, як відповідального команданта, і це бувало навіть причиною критики збоку деяких стрілецьких старшин. В цьому напрямі добра підготова притаманна Отаманові впертість і послідовність.

З перспективи часу насувається питання: в якій мірі намагання доповнити ряди стрілецтва підготовили до „в слушний час" — в днях листопадового зриву? У зв'язку з цим треба згадати своєрідну „підпільну" акцію Отамана — часове, нелегальне видавання т. зв. явних наказів на виїзд стрільців з постою Коша до Львова, за декілька днів перед зривом, на основі свєчасного порозуміння з сот. Дм. Вітовським.

Згадуючи цю важливу акцію, не можу помину́ти того моменту, коли Отаман з власної ініціятиви, в перших днях бою у Львові, дав наказ — перевести на Гуцульщині пер-

(Закінчення на стор. 3-ій)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

НЕ МОЖУ МОВЧАТИ

Свого часу відомий російський письменник Лев Толстой виступив з відкритим листом під цією назвою проти гніту та безправства, що панували по всій величезній російській імперії з нашою Батьківщиною включно.

Я особисто ніколи й ніде не забирав слова в якихось важливо - актуальних справах, вважаючи, що для цього є люди з високою освітою, спеціяльно підготовані, з належною ерудицією, а не мені, звичайному фабричному робітникові, братися за це діло.

Цим разом мені терпець урвався. Урвався настільки, що направду, хоч би й хотів, просто не можу мовчати.

Останнім часом я помічаю, як підсилюється і нахабнішає в Америці антирелігійна і антиморальна пропаґанда. Я вже кілька разів бачив, як у різних фільмах на телевізії показувано християнських священиків у різних непристойних ролях бандитів, грабіжників і т. д. Пару тижнів тому показано, як священик у св. Письмі приніс до тюрми і передав в'язневі пістоля. Пізніше цей в'язень за допомогою пістоля змусив сторожу відчинити камеру, вийшов з неї і втік.

На жаль, я не занотував, коли саме і в яких фільмах це все було, але ці факти загальновідомі. Їх бачили сотні тисяч людей.

Таким чином християнських священиків свідомо дискредитують в очах вірних, підривають їх авторитет і, просто кажучи, глузують з них на наших очах. Та й не тільки з них, але й з Святого Письма. Що можуть зробити церква, парафіяльна школа та батьки, коли діти з малих років бачать такі непристойні і наскрізь шкідливі речі? Чи не вийде пізніше з цих дітей негідний, неморальний елемент?

Більшість із нас, українців, пройшли довгий і тернистий шлях, тікаючи від безбожного большевизму, рятуючи себе, а головно наших дітей. І що ж ми маємо тут? „Той же кожух, тільки навиворіт". Якісь темні сили свідомо й послідовно постійно підривають християнську мораль, і то не десь у СовєтськомуСоюзі, а тут, на вільній землі Вашінгтона!

Мені можуть сказати, що тут — „фрі кантрі", демократія, повна свобода релігії і таке інше.

Це так, а трохи й не так. Коли зайшла справа федеральної допомоги парафіяльним школам — її не хочуть дати. Я сам не є католик, але на всі 100% згідний з недавнім виступом кардинала Спелмана у цій справі. Друге, коли дехто з визначних і заслужених військовиків виступив одверто проти комунізму — їм зразу затулили рота. От вам і демократія і „фрі кантрі"!

А минулого року, коли державний секретар Раск, бувши в Европі, заїхав по дорозі у Мадрид, до Еспанії, Еленора Рузвелт зразу зареаґувала на це по своєму. Їй не подобалось, очевидно, щоб демократи мали якісь справи з диктаторами. Проте сама ж вона їздила до Москви, до найгірших у світі червоних диктаторів.

Яка ж тут логіка, де ж тут справедливість?

Варто підкреслити, що підривна акція на телевізії ведеться виключно проти християнських священиків і християнської релігії в цілому. До цього часу я ніколи не бачив, щоб у такому ж світлі показували духовників інших релігій.

На мою скромну думку, цього легковажити не можна. Ми хочемо, щоб з наших дітей вийшли культурні, чесні, моральні і корисні для нашої Батьківщини люди.

Будемо ж просити наших Високодостойних Митрополитів, щоб вони, пов'язавшися з кардиналом Спелманом, разом і спільно вжили заходів перед відповідними чинниками в ім'я Христової правди і справедливости.

О. Капустянський

Парма, Огайо

о. Мелетій М. Соловій, ЧСВВ

МИТРОПОЛИТ ЙОСИФ, ЯК БОГОСЛОВ-НАУКОВЕЦЬ

Доповідь на науковій конференції НТШ 17. II. 1962 р.

(3)

Через Київську Академію вплив св. Томи і схоластики слідний також і в російській богословській літературі, творцями якої були таки українці з походження, наприклад, Симеон Полоцький, Теофан Прокопович, Теофілакт Лопатинський, Епіфаній Славинецький, Дмитро Туптало, Стефан Яворський й ін. Внаслідок цього пізніші російські богословські і церковні чинники стали підозрівати „малоросів" - богословів в латинській єресі, забороняли твори українських богословів, палили їх, переслідували їх авторів, а такий, як Сильвестер Медведєв, мусів і головою заплатити за те, що пропаґував „латинську" єресі із київських, „латинських" книг!...

У 1925 р. митр. Йосиф видав окрему брошуру під заголовком „св. Тома з Аквіну і схоластика" (стор. 76). У цій розвідці митр. Йосиф ще ширше й докладніше виявив подвійний вплив томістичної схоластики на розвиток богословської думки на Сході. Можна б запитати, чому митр. Йосиф у своїх богословських творах завжди підкреслював такі моменти в богословській думці минулих століть, які були спільні Сходові і Заходові? Це робив він з умисловою — так би мовити — тенденцією, щоб виказати безпідставність усіх тих авторів, які в минулому й сучасному християнського Сходу і Заходу дошукувалися непоборних догматичних та культурно-ідеологічних розходжень. Митр. Йосиф, на підставі своїх глибоких, довголітніх студій над богословією, історією і культурою християнського Сходу прийшов до висновку, що подавані розбіжності є в більшості твором непоінформованих, кабінетних знавців східніх проблем.

Митр. Йосиф був переконаний, що чим більше будуть поступати студії Сходу на Заході, а студії Заходу на Сході, тим більше позірні розбіжності — догматичні, історичні, культурні, ідеологічні — будуть розвіюватися. Коли одін із рецензентів творів митр. Йосифа, не без тіні злоби, закинув, що теми його наукових студій не приносять для „унійної" суспільности ніякої користи і ніяк не влегшать православним перехід на унію, бо це все тільки „свого роду наукове музейництво", — митр. Йосиф спокійно відповів: „Наука має свою головну ціль — пізнання правди. Промощувати нові шляхи (для правди) можна тільки тоді, коли хто знає добре старі (шляхи)... А для Унії чи такі студії (спекулятивно-богословські) є без хісна? Єдности в Церкві не можна осягнути ніколи, якщо справа віри буде полишена на боці. Може є нині інші актуальні питання, але я повторю слова з Белградського З'їзду (з 1922 р.):

„Правда одинока є всилі заспокоїти ум людини, і тому, коли вона неясна або навіть є не з правдою, то всі старання, зроблені іншими — навіть найчеснішими дорогами, і в даний час дуже надійними, останнуть без успіху. Тому і в уніоністичній акції теоретичне вияснення спірних питань є першорядної ваги. І хоч сьогодні повторяється, що до тих питань уже не треба прикладати великої ваги, то при найближчій нагоді хтобудь стане навертати до старих теоретичних квестій, роз'ятрюючи наново незагоєні рани" (Нива 1922, стор. 343). „Мені радять (о. Костельник!) займатися життєвими (не богословськими) питаннями. (Відповідаю): Чи питання віри для єдности Церкви не є життєвими питаннями?..." (Богословія, том IV, 1926, кн. 3, стор. 308, 310, 317).

Справді, золоті слова і золоті засади, що їх тут висловлює митр. Йосиф. Ці засади були у нього керівними і проходили в цілій його науково-богословській творчості. Будучи вірним тим засадам, він знайшов точки зближення між Сходом і Заходом. У дусі тих засад він, наприклад, прегарно розв'язував т. зв. візантійське та обрядово-літургійне питання. Це питання було чи не найбільш контроверсійне між двома світовими війнами. Багато про це писалося, дискутувалося, багато теж було полеміки і словесних баталій між т. зв. візантиністами та западниками. Та митр. Йосиф — завдяки своєму знанню та власне згаданим засадам наукового - богословського дослідження — піднісся головою вище понад актуальні дискусії, подаючи свою, справді оригінальну, об'єктивну і „соломонівську" розв'язку!

У самому розгарі дискусії про т. зв. візантинізм, себто в 1933 р., митр. Йосиф — тоді ректор Богословської Львівської Академії — мав на Унійній Конференції знаменитну доповідь на тему „Візантинізм як форма культури". Це була коротка, але мабуть найбільш науково - об'єктивна оцінка візантинізму з того часу. Тому учасники Унійного З'їзду в окремій резолюції вирішили, що ця доповідь має бути перекладена на різні мови, між іншими й на польську, і поширена між духовенством та народом. Митр. Йосиф — як і всюди, так і в питанні про візантинізм — умів знайти золоту середину. На підставі глибоких студій візантійської духовно - богословської літератури, візантійської Церкви, візантійської культури, мистецтва та ідеології він подав прекрасну аналізу візантинізму, вказуючи, що є у візантинізмі позитивне, добре і святе, а що треба відкинути, виправити чи осудити.

Щодо обрядово - літургійних проблем, які теж між двома світовими війнами були предметом гарячих дискусій між т. зв. візантиністами і западниками, митр. Йосиф став на такому становищі, яке опісля стало становищем самої Апостольської Столиці в Римі. Він був рішучим противником усіх тих, що в власну руку бралися до обрядової „чистки", але теж не похваляв тих, що деякі обрядові нововведення (під латинським впливом) уважали за ознаку кращого католицизму. Свої обрядово-літургійні погляди висловив митр. Йосиф у своїй доповіді на Унійному З'їзді з нагоди 300-ліття смерти митр. Рутського у Львові. Цей З'їзд відбувся під діловим проводом митр. Йосифа; він його, на доручення митрополита Андрея Шептицького, пильно підготовляв і успішно перевів (1936).

БЕРЕЗЕНЬ — МІСЯЦЬ ШЕВЧЕНКА! НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО КОБЗАРЯ, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ ТА СТОЛИЦІ АМЕРИКИ!

ЗВЕРНЕННЯ

ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ В ЕКЗИЛІ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В ЗАХІДНЬОМУ СВІТІ

Недавно, в листопаді 1961 року, відбулася 5-та Сесія Української Національної Ради, нашого екзильного парляменту, що діє як складова частина Державного Центру Української Народної Республіки. Ця сесія пройшла під знаком поширення консолідаційної бази довкола У. Н. Ради через поворот до неї Організації Українських Націоналістів та запланування дальших заходів в напрямку завершення консолідації українських політичних сил. Сесія продискутувала політичні питання на внутрішньому і зовнішньому відтинках української політики, намітила напрямні дальшої політики шляхом ухвалення політичних резолюцій, видала декляроцію - звернення до українців на Батьківщині та поза її межами і дала підстави до оновленої солідарної співпраці складників Державного Центру — Президія У. Н. Ради та Виконавчий Орган — приступили до виконування своїх обов'язків, випрацювавши пляни праці на найближчий прийдешній час.

На органах Державного Центру межать тяжкі і відповідальні завдання. Це стає особливо ясним, коли зважити, повагу нинішньої міжнародної ситуації та ситуації на окупованій ворогом Україні. Український народ ставить героїчний спротив нищівним заходам російсько-комуністичної окупаційної влади. Але натиск Москви не вгаває: саме тепер іде посилена русифікаційна акція, відбуваються масові переселення нашої молоді з України, ідуть широкозакросні екстермінаційні заходи.

В міжнародніх відносинах напруження поміж демократичним заходом і тоталітарним Сходом набирає все більшого загострення. І хоч у вільному світі все більше видатних політиків і державних мужів підносить голос проти російсько - совєтського імперіялізму і колоніялізму, звертаючи увагу і на долю поневолених Москвою народів, а серед них і народу українського, проте діють ще і дуже міцні політичні сили, які через байдужність, незрозуміння, або й відверту ворожість до справ поневолених народів — намагаються зняти ці справи з порядку дня — актуальних міжнародніх питань.

Така ситуація вимагає від українства у західньому світі і, насамперед від Українського Державного Центру посилити заходи, щоб широко розгорненою визвольною акцією, зокрема на міжнародньому форумі, прийти з допомогою нашим братам і сестрам, які перебувають у російсько - совєтській неволі. Такі заходи вимагають великих засобів. Державний Центр може виконувати свою працю тільки при всебічній добровільній підтримці українського громадянства у вільному світі — підтримці моральній і підтримці матеріяльній.

Треба з вдоволенням ствердити, що українське громадянство не відмовляло Державному Центрові в своїй підтримці. Тільки завдяки цій жертвенній підтримці протягом вже майже 14 років від часу створення Української Національної Ради була вможливлена праця органів Державного Центру, праця, яка дала чималі досягнення в українській визвольній акції. Проте, саме тепер, в час вирішальних політичних подій у світі, ця підтримка повинна збільшитися. Державний Центр потребує допомоги в людських силах, які добровільно співпрацювали б з Виконавчим Органом УНРади безпосередньо, і з його Представництвами в різних країнах світа. Державний Центр потребує також допомоги у вигляді збільшених матеріяльних пожертв, щоб мати можливість виконати цілу низку пекучих завдань: участь в міжнародніх конґресах і конференціях для оборони української визвольної справи, продовження і поглиблення заходів перед урядовими, парляментарними і громадсько - журналістичними колами різних держав Заходу, наладнання інформативних видань про Україну чужими мовами, утримування зв'язку з українським громадянством, розсіяним по різних країнах вільного світу, і таке інше.

Державний Центр звертається з гарячим закликом до українського громадянства в західньому світі прийти з допомогою на потреби української визвольної акції. Ми нераз стверджували і повторюємо це і тепер: для незалежної української політики потрібні власні українські фонди. Отже, створімо такий наш визвольний фонд, який дасть можливість належно розгорнути і посилити працю для допомоги українському народові в його безпосередній визвольній боротьбі!

Висловлюючи подяку всім тим, які постійно жертвували на потреби визвольної акції Державного Центру, ми закликаємо їх далі виконувати цей свій патріотичний обов'язок у посиленому, відповідно до потреб і до поваги ситуації, розмірі. Ми закликаємо також всіх наших прихильників подбати про те, щоб коло жертводавців на потреби визвольної політики Державного Центру постійно збільшувалося. Треба досягти того, щоб усе ширші маси українського громадянства на Заході, незалежно від політичних переконань, релігійної приналежности, або територіяльного походження, ставали добровільними платниками на потреби визвольної акції Державного Центру, сплачували податок 22 Січня, купували облігації Позики Визволення України, вносили надзвичайні пожертви. Тільки тим способом буде створена належна матеріяльна база для поставлення на відповідному рівню української визвольної акції, а тим самим дасться допомогу українському народові, який страждає під гнітом терористичного окупаційного режиму, але не припинив боротьбу за свободу і незалежність нашої великої Батьківщини та покладає великі надії на нашу акцію в міжнародньому світі.

Українські громадянки і громадяни: Виконуйте Ваш патріотичний обов'язок. За це Вас вдячно згадуватимуть Ваші брати і сестри в поневоленій, але незламній духом Україні.

За Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі:

Президент:
д-р Степан Витвицький;

Віце-президент:
Іван Багряний;

Голова Української Національної Ради:
Осип Бойдуник;

Голова Виконавчого Органу:
Микола Лівицький.

(Украін. Інформ. Бюро)

„ЧУЄШ, БРАТЕ МІЙ...”

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ший на нашій вільній землі набір для скріплення стрілецької бойової формації, вже як частини української збройної сили.

Як визначний педагог, Отаман добре розумів вагу виховної і культурно - освітньої праці, яка широко під його оком розвинулась в Коші УСС, в значній мірі причинившися до духового росту стрілецтва. В обсягу цієї праці належить згадати організування освітніх курсів, хору під керівництвом УСС Гриніщака, окрестри під керівництвом УСС Гайворонського та діяльність Пресової Кватири, очолюваної УСС Угрином Безгрішним, яка випускала гумористично - сатиричний часопис „Бомба” і — що найважніще — видала „Десять заповідей УСС”, — етичних приписів, що ними мали керуватись Українські Січові Стрільці.

Команда Коша УСС нав'язувала тісний контакт з українським громадянством, влаштовуючи в місцях постою імпрези з вокально - музичними програмами з участю стрілецької оркестри і хору. Цей близький контакт набирав особливого значення, коли місце постою припало на широких степах України, в околиці Єлисавету.

Пережили ми з Отаманом радісні хвилини, сполучені з влаштуванням таких урочистостей, як посвячення пропам'ятної могили в Пісочній, посвячення стрілецького прапора митрополитом А. Шептицьким та величне свято з нагоди проголошення Самостійности України, свята, влаштовані спільно з Вишколом УСС. Ті дні залишаться незабутніми для їх учасників, бо вони високо піднесли їх знесилений дух.

На окрему увагу заслуговує організування українських шкіл на Волині в часі австрійської окупації, яке могло бути здійснене тільки за допомогою Команди Коша УСС.

І все це впевняє нас, що Отаман Никифор Гірняк завжди йшов уперед непротореною дорогою, виявляв глибоку і щиру відданість стрілецькій ідеї. А що таким Отаман увесь час залишався, дав він цьому докази також по довгих роках на скитальщині і тут, на еміграції в Америці.

Таким, зокрема, проявом ентузіязму Отамана Гірняка для справи були його заходи в часі організування З'їзду УСС в Регенсбурзі в 1948 році і акт символічної передачі стрілецької ідеї пластовому куреневі „Червоної Калини” у Міттенвальді, бо він вважав, що тільки ідейна молодь може вести далі нашу визвольну справу. Правильність цієї думки засвідчив пророчисто зрив української молоді, яка в другій світовій війні виступила в рядах 1-ої Української Дивізії УНА і в рядах УПА.

Тут, на еміграції в Америці, на становищі голови Головної Ради Братства УСС продовжував Отаман Никифор Гірняк свою діяльність, не зважаючи на вже підірване здоров'я. Пережив він щасливо з нами в 1954 році 40-літні роковини виступу УСС, завжди гідно заступав стрілецьку ідею, стояв на сторожі її чистоти.

Сьогодні, коли Боже Провидіння присудило Отаманові відійти від нас, треба признати, що він залишався до гробу вірним стрілецькій ідеї і, як корифей цієї ідеї, чесно сповнив свій обов'язок. Таким він залишився у пам'яті оставшої жмені колишніх Українських Січових Стрільців, нашого громадянства, а особливо нашої надійної молоді, яку він так любив і для якої працював.

Служба Божа та Концерт в Сієтлі, Вашинґтон

Пораз перший в історії українців у городі цьогорічної Світової Виставки у Сієтлі, відбудеться здвиг українців. В неділю, 18 березня о годині третій по полудні в Католицькій Катедрі св. Якова відправить Службу Божу о. Степан Чеховський та сотрудник із української католицької церкви св. Миколая з Вікторії, Б. К., Канада. Співатиме український хор із церкви св. Марії з Ванкуверу, Б. К., Канада. Вечером о год. 8 відбудеться у великій залі університету Концерт української церковної і світської музики; українські танцюристи з Ванкувера відтанцюють народні танки. 80 хористів і танцюристи будуть в українських народних строях. Про цю маніфестацію повідомлено місцевих українців, що є при греко - католицькій церкві св. Марії Зарваницької, українську православну громаду св. Тройці та українську євангелицьку громаду. Повідомлено всі римо - католицькі церкви, часописи і радіові стації, тощо. Усе це небувале торжество зорганізував о. С. Чеховський зі своєю громадою св. Марії Зарваницької в Сієтлі. Одною з цілей цього здвигу є розбудження українського життя та зібрання матеріяльної помочі для закупу своєї церкви. Можна додати, що не виключена є можливість участи українців у Світовій Виставці, що відбудеться цього року. На таку важливу річ, як виставка українського мистецтва треба б яких дол. 10.000. На жаль, місцеві українці не є спроможні на таку жертву.

Ф. Луців

З НАШИХ БУДНІВ

ПОРЯДКОМ КУЛЬТУРНОГО ОБМІНУ

Якось ніхто так дуже не розписувався про цей випадок, то бодай сам похвалюся, що в лютому цього року я відвідав славне місто Монтреал, де мав т. зв. авторський вечір у Літературно-Мистецькому Клюбі. Гарне, мальовниче місто, і недармо воно зветься „Королівська Гора” — „Монт Рояль”! Вправді, в Ню Йорку мене страшили, що без знання французької мови, мене там продадуть, та якось не пропав голосік, славити Бога. Може тому, що я знаю потроху українську мову.

Тепло й сердечно зустрічали мене канадійські брати і сестри, за що їм щире спасибі! До речі, сестер треба поставити на першому пляні. Вони, під керівництвом п-ні Марії Лоґуш, приклали багато праці до цього підприємства та й ще влаштували симпатичне чайне прийняття, яке там роблять „всередині” імпрези, не наприкінці, як у нас. До чаю подають солодке. У нас, як відомо, до „чаю” приходить оселедчик або теж ковбаса. Що край — то чай і обичай.

Треба підкреслити, що тамошній Літературно-Мистецький Клюб працює доволі активно, хоч і не має свого Сергія Литвиненка. Має, натомість, недіючого голову і несповняючого обов'язків заступника голови... А тому, що цим недіючим головою є мій земляк з Бібрецького повіту, друг Роман Оліїник, то я хотів би на цьому місці сказати слово в його обороні, не дивлячись на те, що він з іншої партії: не може ж хлопець розірватися, не може бути активним на всіх фронтах одночасно — і в політиці, і в публіцистиці, і в науці, і на станції СіБіСі. А за таке одне інтерв'ю, яке він зробив в Оттаві з прем'єром Джаном Діфенбейкером, заступником українського народу, можна йому дарувати декілька святочних академій.

Я особисто не можу нарікати: пан голова привітав мене дружньо, по-землячьки, вшкварив знамениту промову, згадав наші літа молодії, наш дорогий Львів і В-во пана Івана Тиктора. Лиш в одному місці злегка переборщив, називаючи мене „достойним”, чого не можу йому простити! Мабуть, помішав недостойного раба Божого Івана з Достойним Джаном Діфенбейкером. В тому моменті так мене заткало, що я не міг добути голосу з горла, і д-р Жук, золота душа, мусів з'їздити до свого офісу по відповідну медицину, що дійсно мене врятувала!

Коли ж я, врешті, відзискав голос і став дякувати громаді за теплий прийом і чайне прийняття, до мене наблизився завжди ще бадьорий і молодий духом маестро Нестор Городовенко, поголомкався зі мною по-козацьки і сказав:

— Ти, синок, не дякуй і не замовляй зубів, тільки слухай сюди: там до вас, до Ню Йорку, вибирається наш скарб — наша Любонька Жук, з концертом. Так ви її там гарно привітайте і подбайте, щоб публіка прийшла! А Блакитному і Гірнякові скажи, що я до них влітку в гості вибираюсь, на їхню Союзівку!

Передаючи цей апель дорогого і незрівняного маестра Городовенка музичним колам і всьому громадянству Великої Метрополії, дозволю собі одночасно пригадати, що концерт нашої видатної піяністки Люби Жук з Монтреалю, відбудеться в цю суботу, 17-го березня, в залі Українського Народного Дому.

Ікер

● В Ізраїлі законно обмежать право на годівлю свиней. В минулому році зарізано там 49.500 свиней і продано 4.950 тони венровини. Ці цифри обурили ортодоксійних жидів, які вважають гріхом їсти венрове м'ясо. Тому новий закон передбачує, що годувати свиней можна тільки в повіті біблійного Назарету.

● У Польщі є тепер 107 жінок на кожних 100 мужчин і загалом на мільйон більше від чоловічого населення країни. Вони втішаються повною політичною і соціяльною рівністю з мужчинами. 8 березня святковано в Польщі „День Жінки” і з цього приводу в усіх газетах появились на адресу жінок багато пеанів.

З глибоким смутком повідомляємо, що дня, 11 лютого 1962 р. померла у Шикаґо, Ill.

Катерина МАРШАЛОК

Покійна народилася у с. Колтів, Зах. Україна проживши усього 38 літ.

ПОХОРОН відбувся 14 лютого 1962 р. з похоронного заведення братів Олеців до катедри св. о. Миколая, відтак на цвинтар св. о. Миколая.

Горем прибита родина.

МУЖ, СИН, ТАТО, МАМА, СЕСТРА і ШВАГЕР

В четверту річницю смерти Нашого Найдорожчого

бл. п. Мґр. Павла ГРИЦАКА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА в суботу, 24-го березня 1962 р.

В ГОД. 8:00 РАНО

в українській католицькій церкві св. Юра в Ню Йорку, про що повідомляє

Товаришів і Знайомих

ДРУЖИНА, ДІТИ, МАТИ, БРАТ і РОДИНА

Карнавалова забава в Гартфорді, Конн.

Дебютантки (зліва доправа): Зоряна Гафткович, Пипа Шподарунок, Христя Солук, Павло Крамар, пані Ірина Балко, д-р Володимир Гудз, Зоня Радович, Уляна Мусій і Ванда Шешурак.

Пласт - Прият у Гартфорді влаштував під час карнавалу забаву для молоді і старших. Гостей привітав голова Пласт - Прияту п. Павло Крамар і представив присутнім аранжера, відомого громадського діяча д-ра В. Гудза. Найбільшою атракцією забави був виступ деб'ютанток, котрих аранжер представив прилявним. Поява деб'ютанток зробила миле враження на присутніх, які своє захоплення виявили рясними оплесками. На забаві виступив із в'язанкою пісень жіночий секстет, що має вже добру опінію в мистецьких колах Гартфорду.

Паням, що причинилися до влаштування забави й буфету, треба висловити признання і подяку. Забава пройшла з успіхом. Весь дохід призначений на потреби місцевого Пласту.

Із карнавалу Пласт - Приячу в Гартфорді. Деб'ютантки (зліва доправа): Зоряна Гафткович. Пипа Шподарунок, Христя Солук, Павло Крамар, пані Ірина Балко, д-р Володимир Гудз, Зоня Радович, Уляна Мусій і Ванда Шешурак

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 18-го БЕРЕЗНЯ 1962:

ВУНСАКЕТ, R. I, — Місячні Збори Т-ва Запорозька Січ, Відділ 206 в год. 1-ій по пол. в парохіяльній залі, ч. 74 Черрес Евню. Проситься членів взяти участь та прибути на час. — Е. Тепер, фін. секр.

Спорт

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ В НАСТУПНУ НЕДІЛЮ

УСК Ню Йорк — Гунгарія, мистецькі змагання „Великої Десятки" Німецько - Американського Футбольного Союзу між двома чоловими дружинами цієї групи, відбудуться в неділю 18-го березня 1962, о год. 2.30 по полудні, на грищі УСК-у при 31-ій Евню і 124 вул. в Коледж Пойнті, Н. Й.

„Тризуб" Філядельфія — Ґакоаґ, мистецькі змагання Американської Футбольної Ліґи між чемпіоном Ліґи та ЗДА і сильним противником в грах Ліґи, відбудуться в неділю. 18-го березня 1962. о год. 2.30 по полудні, на грищі при 29-ій та Клірфілд вул. у Філядельфії.

„Чорноморська Січ" Нюарк — С. К. Елизабет, змагання за Чашу Стейту Ню Джерзі, відбудуться в неділю, 18-го березня 1962, о год. 2.00 по полудні, на грищі Анджелс Ґров в Юніон, Н. Дж.

Коротні Вісти

● **Югославська преса** твердить, що до Північної Кореї і до Північного В'єтнаму прибули совєтські делеґації, щоб переконати корейських і в'єтнамських комуністів, що в іхньому інтересі та в інтересі міжнародного комунізму не лежить провокування нових льокальних воєн в Південній Азії і на Далекому Сході. Москва ніби лякається, що китайські комуністи хочуть викликати війну з приводу Ляосу і Південного В'єтнаму і сторпедувати таким чином всякі можливості злагоди Москви з Заходом, потрібної Москві для внутрішньої консолідації в СССР і сателітних краях.

● **Окружний** апеляційний федеральний суд відкинув апеляцію д-ра Роберта Соблена, який є засуджений до досмертної тюрми за шпигунство в користь СССР. Його брат Джек Собель відбуває тепер 7-річну тюрму за ту саму провину. Він признався був до вини і дістав меншу кару.

● **Нґо Дінг Нґу**, братова південно - в'єтнамського президента Нґо Дінг Дієма, скликала пресову конференцію, на якій вперше виступила публічно після того, як була ранена під час атаки двох збунтованих південно - в'єтнамських літаків на президентський палац 27 лютого ц. р. Пані Нґу, яка має 38 років і четверо дітей, з них найстаршу 18 - річну доньку і наймолодшого 2-річного синка, веде дім своєму нежонатому шваґрові. Вона оповідала, як впала в діру в кімнаті, зробилу бомбою, та злетіла два поверхи вділ. Пані Нґу заявила, що ніколи не боялася і не боїться смерти та жаліє тільки, що тої летунської атаки не перевели комуністи, а два зрадницькі південні в'єтнамці.

● **ЗДА** є на 4-му, а СССР на 3-му місці щодо числа свого населення. Китай нараховує 700 мільйонів, Індія — 440 мільйонів, СССР в 1959 році — 209 мільйонів, а ЗДА в 1960 році — 176 мільйонів.

● РОЗШУКИ ●

Пана ГРИЦИШИНА з Мезо Либорчі, сина Василя з Тростяниця пов. Добромиль пошукує ЕВСТАХІЙ ПОЛЕГОНЬКИЙ, син Павла, з дому Грицишин. Прошу зголоситися на адресу: St. Polehonki, Wroclaw, ul. Bałycka 9-1, Polska.